

Mr. drs. M. (Michael) Visser

is werkzaam bij Tilburg University en als zelfstandig ondernemer bij Pensioen GeMi.

Net voor het kerstreces is in 2013 toch nog een pensioenakkoord gesloten. Staatssecretarissen Weekers en Klijnsma haalden eerder bakzeil in de Eerste Kamer met hun wetsvoorstellen. Het kabinet blijft streven naar een lagere opbouw over een langere periode. Een premiedaling zou gewaarborgd moeten zijn.

Pensioenakkoord: *waar kunt u op rekenen?*

De bezwaren tegen het pensioenakkoord - ook in de Tweede Kamer - betroffen de omvang van de verlaging van het maximum opbouwpercentage van 2,15 (2014) naar 1,75% (2015). Dit zou te fors zijn, de door het kabinet verwachte premiedaling te onzeker en de vormgeving van een excedent spaarregeling administratief bewerkelijk en kostbaar. Weekers en Klijnsma mochten terug naar de tekentafel. Misschien kan ik beter zeggen, terug naar de rekentafel. Het is immers vooral een bezuinigingsoperatie. Het kabinet had in haar begroting een bezuiniging van zo'n 3 miljard euro ingeboekt. Die moest linksom of rechtsom gehaald worden. Op papier gaat dat nu gebeuren met steun van de fracties van D66, ChristenUnie en de SGP. Het kabinet heeft de Tweede Kamer 18 december 2013 per brief geïnformeerd over de (wijzigings)voorstellen. Waar kunt u op rekenen?

DE TAFEL VAN 1,875

Eén van de voornaamste bezwaren van de Eerste Kamer was dat de eerder door het kabinet voorgestelde versobering van het fiscale opbouwpercentage te fors was. Als compromis is men uitgekomen op een maximaal fiscaal opbouwpercentage per 1 januari 2015 van 1,875% voor een middelloonregeling. Daarmee kan men op papier in veertig jaar een pensioen opbouwen van 75% van het gemiddelde salaris. Maar u hoeft 'de tafel van 1,875' echt niet uit uw hoofd te leren hoor. Ook nu kennen veel pensioenregelingen niet het fiscaal maximale opbouwpercentage. Dat heeft verschillende oorzaken, onder meer dat een

opbouwpercentage alleen nog niet alles zegt. Ook de franchise en de pensioenrichtleeftijd spelen een belangrijke rol als het gaat om de fiscale buitengrenzen voor pensioenopbouw.

Zo is de pensioenrichtleeftijd vanaf 2014 voor nieuwe opbouw wettelijk naar 67 jaar gegaan. Maar er zijn branches waar men die pensioenleeftijd (voorlopig) toch graag op 65 wil houden. In de metaalsector bijvoorbeeld, bij PME en PMT. Dat mag, maar dan moet vanuit fiscale optiek wel een lager opbouwpercentage worden gehanteerd dan het wettelijke maximum. Een soortgelijke hefboom is te zien bij pensioenfondsen die een lagere franchise hanteren dan wettelijk minimaal vastgesteld, zoals bij het ABP. Daar brengt het hanteren van die lagere franchise verplicht een lager opbouwpercentage met zich mee. Welke vormgeving sociale partners ook kiezen: over de hele linie bezien zal de jaarlijkse pensioenopbouw soberder worden.

NEGEN WAARBORGEN VOOR PREMIEDALING

Maar liefst negen waarborgen worden uit de kast getrokken om te zorgen dat de lagere pensioenopbouw ook daadwerkelijk zal leiden tot een daling van de premies. Want daar is het te verdienen voor het kabinet. Er zijn allerlei kanttekeningen te maken bij deze politieke powerplay en het is nog maar de vraag hoe effectief al die waarborgen zullen zijn. De Nederlandsche Bank (DNB) krijgt bijvoorbeeld de mogelijkheid een generatie-evenwichtstoets uit te voeren. DNB toetst dan of het besluit over de vaststelling van de hoogte van de premie op de juiste

manier – in het belang van alle generaties – tot stand is gekomen. Hoe dat gebeurt, is nog niet duidelijk. Wel is duidelijk dat DNB een maximale boete van 1 miljoen euro mag opleggen, bij niet-naleving van de waarborgen. Wie denkt u dat die boete uiteindelijk betaalt? Juist ja. De deelnemers in het fonds, al dan niet via de aansprakelijkheidsverzekering van hun pensioenfondsbestuurders.

NETTO LIJFRENTESPAREN BOVEN 100.000 EURO

In het oorspronkelijke wetsvoorstel Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen was voorgesteld om het pensioengevend inkomen af te toppen op 100.000 euro. Die aftopping(grens) blijft in stand. Mensen met hogere inkomens mogen straks op vrijwillige basis fiscaal vriendelijk bijsparen via een netto lijfrente. De premie-inleg komt dan uit het nettoloon. De aanspraak van de lijfrente vormt vrijgesteld vermogen in box 3. De pensioenuitkering is onbelast. De regeling staat open voor iedereen, zowel werknemers, als zzp'ers en andere ondernemers. Ik ben benieuwd naar de exacte uitwerking van deze regeling in wetgeving en hoe dit nieuwe productassortiment voor de happy few bij banken en verzekeraars eruit gaat zien. De grootste winst voor nu is in ieder geval dat het wetsvoorstel Wet pensioenaanvullingsregelingen met de exotische 'optoppingsouderdomspensioenexedent-regeling' zal worden ingetrokken. Hopelijk komt er wat eenvoudigers voor terug.

EEN EIGEN PENSIOENFONDS VOOR ZZP'ERS?

Door Stichting ZZP Nederland, Platform Zelfstandige Ondernemers (PZO), FNV Zelfstandigen, VZZP en Zelfstandigen Bouw wordt de laatste hand gelegd aan een pensioenregeling voor zzp'ers. Dit zal een vrijwillige collectieve pensioenregeling worden, uitgevoerd door een beleggingsinstelling. Ik zou het niet echt een pensioenfonds willen noemen, maar *what's in a name?* Naast facilitering van deze pensioenregeling, wordt ook een aantal andere maatregelen voorgesteld ter versterking van de positie van zzp'ers. Zo komt er een regeling die het pensioenvermogen (zowel in

pijler twee als pijler drie) beschermt in geval van een beroep op de bijstand en wordt het mogelijk gemaakt om een lijfrente in te laten gaan in geval van arbeidsongeschiktheid (zonder betaling van revisierente). Alle maatregelen ter versterking van de pensioenopbouw van zzp'ers zullen in een afzonderlijk wetsvoorstel in 2014 bij de Tweede Kamer worden ingediend.

PENSIOENPREMIE VOOR EIGEN WONING

Het meest revolutionair vind ik de sympathie voor een voorstel waarin werknemers de keuze krijgen om het werknemersdeel van hun pensioenpremie te gebruiken voor een extra aflossing van hun hypotheek. Het kabinet is 'bereid deze mogelijkheid te bieden en zal verkennen hoe dit zorgvuldig ingepast kan worden op zo kort mogelijke termijn'. De Tweede Kamer ontvangt uiterlijk maart 2014 een verkenning. Ik ben wel gecharmeerd van het idee, maar zie het er in het huidige benauwende pensioenstelsel met doorsneepremie nog niet 1-2-3 van komen. Persoonlijk zou ik direct bij het kruisje tekenen als ik mijn doorsneepremie tijdelijk zou kunnen inzetten voor lagere hypotheekmaandlasten nu. Een prima oudedagsvoorziening. Maar ja, ik ben 33 jaar en leg niet graag alle eieren in één pensioenmandje.

TOT SLOT

Wie denkt dat de hervorming van ons pensioenstelsel met dit pensioenakkoord nu klaar is, moet ik teleurstellen. Een begin is amper gemaakt. Het was immers vooral een bezuinigingsoperatie en rekenexercitie. In 2014 start het kabinet een brede dialoog over de lange termijn toekomst van ons pensioenstelsel. Doet u mee? Ik reken op u!

Wat vindt u? Laat het me weten via Twitter (@Pensioenschijf) of e-mail (m.r.visser@uvt.nl) en ik zal er in een volgende editie van Pensioen & Praktijk op terug komen. Daar kunt u op rekenen!